

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№. 9105-382
09.11 2020 г.

ДО

ОБЛАСТНИТЕ УПРАВИТЕЛИ

ДО

**НАЧАЛНИЦИТЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ
УПРАВЛЕНИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

По всичко личи, че влошената ситуация с епидемията от COVID-19 вероятно ще продължи и в следващите месеци. Затварянето на цели отрасли и дейности за няколко месеца би имало силно негативно въздействие за социалното и стопанското ни развитие. Същото важи и за системата на училищното образование, при която обществено-икономическите загуби от затварянето на училищата са още по-големи, но те не са видими и измерими днес, което ги прави по-лесни за пренебрегване. Продължителното преминаване в системата на училищното образование към обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС), пък било то и само за учениците от един клас или етап, води до десоциализация, снижена когнитивна ангажираност, повишена психическа тревожност и влошена двигателна активност. Това прави трайното преминаване на едни и същи ученици към ОРЕС нежелана и невъзможна алтернатива и предполага **динамичен и гъвкав подход** при вземането на решения за преминаване на ОРЕС.

Другият факт, който следва да бъде съобразен, е неравномерното развитие на епидемията в различните области и населени места на страната. Средно процентът на заразените лица е по-висок в по-големите населени места. Към 05.11.2020 г. 55% от училищата (предимно по-малките) нямат регистриран случай на коронавирус. Това изисква **локален подход** при вземането на решения за преминаване на ОРЕС.

Налице са и различия между класовете и етапите на образование, дейностите,

вида на подготовката, организацията на работа, което прави трудно, непълноценно, неефективно, а в отделни случаи и невъзможно ОРЕС и изиска прилагане на **диференциран подход**, приоритизиране на класовете и етапите, за които да се прилага, и редуване за присъствие в училище.

Във връзка с горното, търсейки оптимални решения, базирани на динамичен, локален и диференциран подход, предлагаме по-долу общи насоки и препоръки за преминаване на ОРЕС, които да послужат за вземането на решения на областно, общинско и училищно ниво.

На **национално ниво**, както и досега, общите решения за преустановяване на присъствените учебни занятия ще продължат да се вземат от министъра на здравеопазването, а заповедите за преминаване на ОРЕС да се издават от министъра на образованието и науката в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование.

На **областно и на общинско ниво** решенията за преустановяване на присъствените учебни занятия може да се вземат от съответните компетентни органи, като препоръчваме решенията за преминаване на ОРЕС да:

1. се вземат за населените места с най-високи или повишаващи се стойности на заразените лица, като от обхвата им да се изключат училищата, в които няма установени случаи на COVID-19;
2. бъдат със срок от 2 седмици, но да отчитат факта, че настоящата ситуация ще продължи повече от 2 седмици. Това означава да се допусне вероятността, че след 2 седмици ситуацията може да **не** е по-благоприятна и да **не** позволява разхлабване на мерките. В този смисъл решенията за преминаване към ОРЕС на всички ученици или за цял етап **не** трябва да се вземат прибързано, а още в началото да бъдат базирани на виждане за редуване на класове или паралелки след втората седмица;
3. приоритизират класовете съгласно алгоритъма по-долу;
4. съдържат разумни изключения за присъствено провеждане на дейности, чието провеждане е невъзможно или нецелесъобразно в електронна среда от разстояние, или да имат рамков характер, като дадат на училищата възможност да решават сами за изключенията;
5. дадат възможност на училищата по тяхно решение и при отчетено подобряване на епидемичната ситуация в училището и населеното място да вземат решения за връщане към присъствено обучение от разстояние в електронна среда за класовете и дейностите, за които е в сила решение за ОРЕС.

Възможен подход е също така решенията на областния/общинския кризисен щаб (ОКЩ) да бъдат с препоръчителен характер, като на училищно ниво се вземе решението за преминаване на ОПЕС. За области, които не са в червената зона, съгласно критериите на министъра на здравеопазването, считаме, че **не** следва да се вземат решения със задължителен характер за училищата. Във всички случаи, независимо от това в каква зона попада областта, предвид спецификата на отделните училища и различната ситуация в тях, препоръчваме част от конкретните решения да бъдат взети на училищно ниво, като например: за кои дейности да бъдат направени изключения, кои класове и как могат да се редуват, къде и кои паралелки могат да се разделят и т.н.

Прилагаме три варианта, които могат да бъдат основа за вземане на решение за редуване на обучението от разстояние в електронна среда с присъствено, като се отчита и приложението за приоритизиране на класовете за присъствено обучение. Възможни са и други варианти, предложени от РУО в съответната област.

За **висшите училища** препоръчваме решения да се вземат от академичните им ръководства, а не от ОКЩ.

По отношение на **детските градини** Ви обръщаме внимание, че с допълнение в Наредба № 5 за предучилищното образование, обнародвано в ДВ, бр. 95 от 06.11.2020 г., е дадена възможност за посещение по избор на родителя на децата в задължителна предучилищна възраст при направено предложение на кмета на общината и заповед на министъра на образованието и науката (редовното присъствие на децата е обвързано със семейни, социални и други помощи). В тази връзка кметът на общината може да предложи временно неприлагане на принципа на задължителност в дадена община или населено място до подобряване на епидемичната ситуация.

При вземането на такова решение следва обаче да се има предвид, че:

1. детската градина, особено в задължителната предучилищна възраст, не е място само за отглеждане, а и образователна институция, където децата придобиват знания и умения и се социализират. В предучилищна възраст най-интензивно се формират езиковите, социално-емоционалните и когнитивните умения на децата. Продължителното им лишаване от образователна и социална среда и от взаимодействие с педагог в този период може да се окаже силно негативно за по-нататъшното им образователно и личностно развитие, като това в още по-висока степен важи за децата от семейства, в които майчиният език не е български и липсва отношение към образованието;

2. децата в предучилищна възраст не само се заразяват по-рядко, но вероятно са и в по-малка степен преносители от възрастните и от по-големите ученици;

3. Наредба № 5 за предучилищното образование дава възможност за учебната 2020/2021 година децата в задължителна предучилищна възраст да отсъстват 20 дни по решения на родителите;

4. не е възможно провеждането на ефективно заместващо ОРЕС за децата в предучилищна възраст.

Във връзка с горното препоръчваме предложенията за неприлагане на принципа на задължителност да са период *не по-дълъг* от три седмици и да са съобразени със социално-културния профил на децата, като за населените места с концентрация на деца от уязвими групи се правят само при наличие на заразени деца или учители в детската градина.

На *училищно ниво* решенията за преминаване на ОЕСР се вземат:

1. Съгласно заповед на министъра на образованието и науката след решение на педагогическия съвет.

2. Съобразно решения и препоръките на областния/общинския кризисен щаб (ОКЩ) и общите заповеди на министъра на здравеопазването.

3. Съгласно критериите на министъра на здравеопазването за преустановяване на присъствените учебни занятия при превишени прагови стойности от над 15% отсъстващи ученици на ниво училище и над 20% отсъстващи ученици на ниво паралелка поради грипоподобни симптоми и/или сходни на COVID-19, като в този случай присъствените учебни занятия се преустановяват за всички ученици в училището.

4. При отчитане на други фактори – брой отсъстващи учители и подадени заявления за отпуск, брой учители с придружаващи заболявания, възниквала психоза в училищната общност, липса на заместващи учители, брой заявления за индивидуално преминаване на ОРЕС и т.н.

5. При прилагане на алгоритъм за приоритетност и редуване на учениците за присъствие в училище, стъпвайки на допускането, че влошената епидемична ситуация ще продължи по-дълго и отчитайки факта, че са налице дейности, които е невъзможно или неефективно да се провеждат в електронна среда от разстояние.

Алгоритъмът за приоритетност и редуване за присъствие в училището се базира на следните принципи:

1. Приоритизиране на степените и етапите. По-долу е дадена препоръчителна последователност на отделните степени и етапи за преминаването към ОРЕС:

Ученици в 7. и 12. клас

Решението за преминаване към ОРЕС следва да отчита спецификата на училището и други локалните фактори, които могат да доведат до изключения от посочения принцип. Тези изключения следва да бъдат за отделни часове или дейности, така например: за провеждане на практика на учениците в професионалните паралелки, в т.ч. учениците, обучавани в реална среда (дуална форма на обучение); изпитите на учениците в задочна форма и в самостоятелна форма; специализирана подготовка в училищата по изкуствата, в т.ч. и индивидуалните часове; спортната подготовка на учениците в спортните училища и други дейности, при които спецификата на обучението не позволява изцяло и безусловно преустановяване на присъствието в училище. При вземането на решения за изключения присъствието на учениците следва да се организира така, че по възможност часовете да са концентрирани в отделни дни и дейностите да се провеждат индивидуално или в по-малочислени групи.

По-подробна таблица за препоръчителната последователност, в която учениците, в зависимост от класа и вида подготовка, е добре да преминават в ОРЕС, е дадена в Приложение № 1 към писмото.

2. Учениците в начален етап и особено в първи клас препоръчваме да продължат в присъственото обучение, тъй като за тях ОРЕС е най-непълноценно и трудно за реализиране. Поради това препоръчваме, ако все пак се стигне до вземане на решение за преминаване на учениците от една или повече паралелки в начален етап към ОРЕС, преди това да се обмисли вариант с разделянето им на групи, като обучението във всяка паралелка се провежда в две смени от учител и/или учител

ЦОУД във всяка от групите. Това предполага полудневна организация на учебния ден и наличие на свободни класни стаи.

3. По възможност едни и същи ученици да *не* остават на ОРЕС за *повече от две седмици* и при връщане на присъствено обучение то да бъде *поне за две седмици*. Това ще позволи да се избегне задълбочаване на проблемите, свързани с понижената когнитивна ангажираност, повишената психическа тревожност, десоциализацията и влошената двигателна активност. Този принцип се прилага доколкото е възможно и съобразено със ситуацията. Разбира се, при силно влошена или влошаваща се епидемична ситуация са наложителни изключения. В общия случай препоръчваме решенията за преминаване на ОРЕС да бъдат със срок от 2 седмици, но да стъпват на презумпцията, че влошената епидемична ситуация ще продължи значително по-дълго от тези две седмици. В този смисъл решенията за преминаване на ОРЕС трябва още в началото да бъдат базирани на виждане за редуване на класове или паралелки след втората седмица, което предполага да *не* се вземат прибързано решения за превключване на всички в класове или за цял етап.

Тъй като моделите на редуване и частично присъствено обучение на класове създават трудности по отношение на работата на учителите и обучението на учениците, те могат да бъде съчетани с допълнителни мерки, като например:

- реорганизация на седмичното разписание, като се осигури възможност практическото обучение за придобиване на професионална квалификация да се планира и разположи в оптимален период от учебната година, в последователни дни, което ще позволи преминаването към ОРЕС за цялата паралелка за определен период;

- реорганизация на седмичното разписание, като се осигури възможност за хибридно обучение, така че учебните часове по предметите, по които учителите може да преподават присъствено, да се разположат в някои дни, а останалите, по които се налага учители да преподават от разстояние, да се разположат в други, или, при невъзможност;

- реорганизация на седмичното разписание, като се осигури възможност за хибридно обучение, така че учебните часове по част от предметите да се изнесат в обратната смяна, за да може обучението по тях да се осъществява от разстояние в електронна среда;

- реорганизация на седмичното разписание, като се осигури възможност за хибридно обучение, така че учебните часове по предметите, по които учителите може да преподават присъствено, да се разположат в някои дни, а при невъзможност

да се намери заместващ учител по определен предмет, да се поставят седмични задачи на учениците, по които да се самоподготвят;

- намаляване на продължителността на учебния час, но с не повече от 10 минути, ако и когато е възможно;

- да се изисква задължително носене на маски и в класната стая по време на час, ако при обучение се смесват ученици от различни паралелки (напр. при обучение за придобиване на профилирана подготовка, при обучение за придобиване на общообразователна подготовка по чужд език и т.н.);

- създаване на организация за присъствие на учениците в класната стая, като преподаващият учител работи от разстояние, а в класната стая по време на урока влиза служебно лице – заместник-директор, педагогически съветник, психолог или се намери друго решение.

Приложения: 1. Приложение № 1

2. График

9.11.2020 г.

X

Красимир Георгиев
Министър
Signed by: /Krasimir.Georgiev@elchev

ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ДОКУМЕНТ